

UNITÁRIUS ÉRTESITŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Aut. 174—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre . . . . . 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

Sz. 50—1930.

Meghívó.

*Összes Híveinket és Barátainkat ünnepélyesen meg-
 hívjuk templomunkba (V., Koháry-utca 4. szám),*

1930. MÁRCIUS 1. (SZOMBAT) D. E. 11 ÓRÁRA,

Vitéz nagybányái

HORTHY MIKLÓS úr

Magyarország kormányzója

X. éves országlása alkalmából tartandó

Hálaadó Istentiszteletre.

Budapest, 1930. február 22.

Hazafias örömmel:

DR. KOZMA JENŐ s. k.
 gondnok

JÓZAN MIKLÓS s. k.
 lelkesz

A kormányzó. (1920-1930)

Tíz esztendő verejtékes munkájában tart szünetet egy napra a magyar nemzet március 1-én. Ünnepet szentel a napnak emlékére, amelyen nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó Urunk megkezdette országlását ezernyi sebében vergődő Hazánkban. Hálát ad az isteni gondviselésnek azért az égi kegyelemért, hogy Őt állította a nemzet süllyedő gályájára a kormány mellé.

Tíz esztendő vitathatatlan eredménye tanuskodik amellet, hogy Horthy kormányzó a földrengések dobálta magyar földön éppen olyan hős tudott lenni, mint amilyen hős volt a tengerek vizein. Méltó tagja a Hunyadi-Kossuth-Horthy-kormányzó triásznak. Erős vállu hordozója a magyar sors keresztjének, harsonás lelkü prófétája a magyar hitnek és élő bizonyágtétel a magyar génusz örökélete mellett.

Dicsekedünk Vele, a talpig férfivel, magyar fajtánk legteljesebb kivirágzásával és tíz esztendő lemért eredményei után bizalommal követjük a fölfelé vezető uton. Minden jó magyar testvérünkkel együtt imádkozunk boldogságáért.

„Fény nevére, áldás életére!”

Egyházas közszellem.

A társadalmi állapotok megjavítására vonatkozó tanulmányok, fejtegetések, előadások, felolvasások, füzetek és vaskos kötetek és mindazt az egy gondolatot variálják, hogy az erkölcsi züllésből csak a lelki élet megújodása vezethet ki, vagy pedig az egész társadalom belepusztul. Az egyházakra ebben az irányban nehéz feladat vár. A protestáns egyházakban az egyházi élet irányítása az egyházi és világi elem testületei által történik.

A lelkészek a hitélet irányításában hivatásszerű tevékenységükkel a nyájnak valóban vezérei, lelki pásztorai, de viszont az egyházigazgatás terén a világi elem nagy erkölcsi erejét a testületi tevékenységben kell, hogy értékesítse.

E tekintetben az egyház alkotmánya az „Egyházközségi Közgyűlés”-ben rendszeresítette a *hívek közreműködését*.

A Közgyűlés tagjai: az összes egyházközségi tisztviselők s az egyházközségnek minden nagykoru bérfizető **férfi** tagja.

Választásoknál szavazati joggal bírnak az özvegyek és önálló nők is. (13. §.)

A mi egyházunkban egyházközségi közgyűlés évenként rendszeren *kétszer*, rendkívüli esetben a szükség szerint többször is tartatik.

Az egyházi élet rendszerében a *Közgyűlés határoz* a kebli tanácsban elfogadott évi *számadás és költségelőirányzat felett*. Ez rendszerbelileg akként alakul, hogy az őszi (vagy újév előtti) közgyűlés határoz a *jövő évi* költségelőirányzat felett és az *újév utáni* közgyűlés foglalkozik az előző évi számadással és határoz afelett.

Minden testületben ezek a vagyoni kérdések szabják meg a szellemi élet kifejlesztésének kereteit és ezért az egyházhívek minél nagyobb számban kell, hogy az egyház minden életnyilvánulását *megbeszélő közgyűlésen résztvegyenek és az egyház szempontjából fontos gondolatokat mérlegeljék*.

A törvény oly fontosnak tartja a közgyűlés állásfoglalását, hogy minden közgyűlési tagnak megadja a jogot ahhoz, hogy az egyház érdekében felfolyamodással élhessen.

A helyes egyházkormányzás tehát azt parancsolja, hogy az egyház ügyei iránt érdeklődő *hívek* az egyházközségi közgyűlésben való tevékenységre és munkásságra tömörítendők.

A jogokkal szemben azonban kötelezettségek is vannak. Ezért az Egyházi Főtanács az 1925. évi ftjkv. 56 pontjában a Szervezeti Törvény 13-ik §-hoz kiegészítésül felvenni rendelte;

„Egyházközségi tisztviselők választásánál csak azok az egyházi tagok gyakorolhatják szavazati jogukat és egyházközségi tisztségre (gondok, pénztárnok, magtárnok, jegyző, keblitanácsos, egyházi) csak azok választhatók, akik az előző évi rendes képét (egyházi adót) a választás napjáig befizették.“ (Folytatjuk)

Istentiszteletek sorrendje

1. A Koháry-utcai templomban szolgál:

Március 1-én, szombaton d. e. 11 órakor:
JÓZAN MIKLÓS.

Március 2-án, délelőtt 11 órakor:
BARABÁS ISTVÁN.

**Március 9-én délelőtt 11 órakor:
JÓZAN MIKLÓS.**

**Március 9-én, délután 5 órakor:
BARABÁS ISTVÁN.**

**Március 15-én, délelőtt 11 órakor:
JÓZAN MIKLÓS.**

A negyedik parancsolat.

Isten parancsolatában azt rendeli, hogy az ünnepet megszenteljük. Mi értelme van az ünnepeknek? Az ünnepek a Gondviselés által rendelt felséges alkalmak arra, hogy az Ő színe előtt megjelenjünk, tanácsait, intelmeit, meghallgassuk. A gyermek számára, aki édesapját, vagy édesanyját szereti, nincs drágább és áldottabb alkalom, mint az, amikor szülőjével találkozhatik, beszámolhat előtte munkája eredményéről és meghallgathatja az apai tanácsot és az anyai oktatást. Az Istenben hívő lélek számára is mindig drága ajándékszamba megy az, ha a hétköznapi gondjaiból fölszabadulva, átadhatja szívét az Ur színe előtt való megjelenés örömeinek és békeességének. Vallási életünk ellanyhulását semmi sem jellemzi jobban, mint az a körülmény, hogy ünnepnapjaink a kegyelem ajándékának ez áldott varázsát egyre inkább elveszítették.

Egy öreg remetét keresett fel egyszer egy ifju ember és az Istentisztelet hatásáról beszélt a kétségeskedő ifju az Isten dolgában járatos férfiuval. Ő is azt mondotta, hogy nem sok értelme van a szent tanítások hallgatásának, ha ugyanis elfelejtik azokat. A remete látszólag semmit sem felelt. Azt mondotta: Fiam, itt van mellettem ez a kosár, menj oda a csorgóhoz és töltsd meg vízzel és hozd ide hozzám. Az ifju elment, megtöltötte vízzel a kosarat, de mire visszavitte a remetéhez, a víz kifolyt belőle. A remete megnézte a kosarat és azt mondotta, menj és töltsd meg még egyszer. Az ifju fejcsóválva ugyan, de mégis engedelmeskedett az öreg remetének, mire azonban másodszor is visszavitte a kosarat, a víz újból kifolyt belőle. A remete megnézte a kosarat és azt mondotta, menj és töltsd meg még egyszer. Erre az ifju azt felelte, hogy ennek a dolognak semmi értelme nincs mert mire idehozza a vizet, mindig kifoly a kosárból. Az igaz, — felelte a remete, — csak hogy nem veszed észre, hogy valahányhyszor elmész a forráshoz és megtöltöd a ko-

sarat, mindig tisztább lesz a kosár. Amikor először vitted, egészen piszkos volt és nézd meg most, mennyire tiszta. Látod fiam, így vagyunk az istentiszteletekkel is. A hallott ígét elfelejtjük, de valahányszor istentiszteleten veszünk részt, mégis mindig tisztább lesz a lelkünk. A remetének e bölcs tanácsát jó lenne, ha a szivünkre vennők, mert a mi korunk valóban igényli azt, hogy a lelkek megtisztuljanak, felfrissüljenek és új erőt nyerjenek.

Még utalhatunk az ünnepnapok egy nagy, emberi szempontból megbecsülhetetlenül értékes ajándékára. A hétköznapiok szét-szórják bennünket. Különböző utakon járunk. Különböző foglalkozásaink munkáját végezzük. Sokszor olyan árváknak, elhagyottaknak érezzük magunkat. Mi történik vasárnap? Megszólal a harangszó. A különböző utcákból, házakból utrakelnek az emberek. Az egyik jön talán a szegénységnek kunyhójából, a másik a boldogságnak palotájából. Az egyik gazdag, a másik szegény, az egyik örvendező, a másik szomorú. De a templomban, az Ur színe előtt, mégis csak az együvé tartozásnak, a testvériségnek lelke ihleti szivünket s az Evangélium láthatatlan karokkal ölel át a felséges igazságban: Egy Atyának gyermekei, testvérek vagyunk. És a templomból még a legközönyösebb szív is megérez valamit a szeretet lelkének amaz isteni köteleztetéséből, melyet az Apostol hirdetett: Egymás terhét hordozzátok! Ezért mondjuk azt, hogy a megáldott ünnepnapok a legáldottabb feltételei az áldott hétköznapioknak. Ezért bizonyul a történelem által sokszorosán bebizonyított igazságnak, hogy az ünnepnapok megszentelése valóban olyan komoly isteni parancs, melyet senki sem törhet meg büntetlenül. Csak egyre vigyázzunk, az ünnepnapok az Istené és nem az ördögé. Ha a bűn veszi hatalmába az ünnepnapokat, akkor valóban több kár származik belőlük mint áldás. Gondoskodjunk ezért arról, hogy legyenek Istennek szentelt vasárnapjaink, hogy lehessenek Isten által megszentelt hétköznapijaink.

Bostoni virág Ferencz József püspök emlékére.

A napokban volt két éve annak, hogy örök álmra hunyta le szemeit Ferencz József püspök, aki több mint egy félszázadon át vezette az unitárius egyház ügyeit. Ferencz József püspököt

nemcsak a magyar unitáriusok vették körül szinte bálványozó szeretettel. A kilencvenkét éves egyházfőt épen úgy ismerték és szerették Anglia és Amerika unitáriusai is, mint szűkebb pátriájának hivei.

Erre a nagy szeretetre jellemző, hogy a napokban amerikai bélyegzővel ellátott levelet hozott a posta a püspök özvegyének címére. A levelet a bostoni unitárius egyházközség egyik tiszteletreméltó idősebb hölgytagja írta, ki Ferencz József püspöksége alatt több ízben ellátogatott Erdélybe. A bostoni unitárius hölgy a részvét és kegyelet meleg hangján emlékezik meg a néhai püspökről és levelében arra kéri a püspöknet, hogy a nagynevű egyházfő halálának évfordulóján, helyezzenek a sírra az ő nevében is néhány szál virágot. A levéllel együtt egy elszáradt és megfakult rózsza is kihullott az amerikai borítékból. A bostoni hölgy megjegyzi, hogy nagyon szeretné, ha ezt a rózsát odatennék a virágok közé, az emlékezés jeléül.

A család természetesen teljesítette a kívánságot és a hozzátartozók virágaival együtt, közepén az elhervadt bostoni rózsával, az amerikai hölgy nevében egy virágcsokrot helyeztek el a síron, amelyen angolnyelvű szallag felírás hirdette, hogy: „Ferencz József püspök emlékére.”

H I R E K

A március 1-én 11 órakor tartandó hálaadó istentiszteleten a m. kir. kormányt dr. Mikó Ferencz igazságügyi h. államtitkár, főgondnok h. atyánkfia fogja képviselni.

Kormányzó Úr Ófőméltósága március 1-én d. u. 1 órakor fogadja a Magyarországi Unitárius Egyház tisztelgő küldöttségét. Egyházunkat a tisztelgő kihallgatáson *Józan* Miklós püspöki vikárius és dr. *Mikó* Ferenc főgondnok h. atyánkfiai képviselik.

Bőjti istentiszteleteinket a Koháry-u. templomban március hó 9-én kezdjük meg. Az istentiszteletek kezdete délután 5 óra.

A budapesti egyházközség presbitériuma f. évi március 3-án, hétfőn délután fél 6 órakor ülést tart a tanácsteremben.

Előfizetőinket atyafiságos szeretettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat beküldeni.

A Brassai Sámuel Unitárius Ifjusági Egyesület március 15-én d. u. fél 6 órakor, a Rákos utcai templomban, nemzeti ünnepet rendez, melyre a hittestvéreket és az érdeklődőket ez úton hívja meg szeretettel
az Ifjuság.

Az Unitárius Nőszövetség tagjainak törzskönyvezése céljából „Belépési Lapokat” küldtünk szét. Kérjük kedves Testvéreinket, legyenek szivesek a kézhez vett lapokat kitölteni, a Nőszövetség címére (V. Koháry u. 4.) visszaküldeni.

Ezuttal kérjük a tagdíjak befizetését is.

Az Unitárius Nőszövetség.

Kinek van meg? Ferencz József Unitárius Kis Tükör c. könyvét keressük. Akinek megvan, sziveskedjék, ha másképpen nem lehet, kölcsön adni tanulóink számára. *A lelkeszi hivatal.*

Botár Imre: Vallásszabadság és Dávid Ferencz c. munkája kapható a lelkeszi hivatalban. — Ára 30 fillér.

A Dávid Ferencz filléralapra adakoztak. Jónás Zsuzsanna 500, Bursán Kálmán 400, Dr. Lázár János 400, Dr. Mahler Sándor 400, Ürmössy Sándor 730, Pál Ferencz 400, Botár János 400, Hadnagy Emma 400, Gadó Sámuel 200, Kovács Miklós 365, Bartalis Ferenczné 100, Dalmady Zoltán 1000, Horváth István 400, Dr. Ürmössy Gyula 500, Péterfy Gyula 400, Csatkay Jenő 365, Kökösi Sigmond Károlyné 1000, Klusch Mária 365, Diményi Lajos 520, Kökösi Sigmond Lőrincz 366, Boncza Ferencz 500 fillér. Eddigi gyűjtés = 139,890 fill.

Gál Miklós
pénztáros.

Dr. Boros György unitárius püspök Dr. Brassai Sámuel Élete c. munkája kapható a Studium könyvkereskedésben, Múzeum-közut. A könyv ára 14 Pengő.

Kérelem könyvbarátainkhoz. Egyházunk könyvtárának rendezését megkezdettük. Amint látszik igen sok könyv, folyóirat és ujság van, amelyekből egyes számok, illetve évfolyamok vagy kötetek hiányoznak. Azzal a szerény kéréssel fordulunk tehát szeretett könyvbarátainkhoz, hogy sziveskedjenek nélkülözhető könyv-, folyóirat és lappéldányait egyházunk könyvtárába beküldeni akár ajándék, akár örökletét vagy csereképpen, hogy lehetőleg kiegészíthessük hiányos példányainkat. Tehát bármiféle könyvet, ujságot, folyóiratot vagy kéziratot hálás köszönettel

fogad könyvtára részére és az adakozó kívánságára duplum példányaiból szívesen viszonzozza az adományt, a Budapesti Unitárius Egyházközség (V., Koháry-u. 4. sz.)

László Gyula, könyvtáros

A Percelné Kozma Flóra Leányegyesület könyvtárt szándékozik berendezni. Kérjük olvasóinkat — akiknek van nélkülözhető olyan könyvük vagy folyóiratuk, pld. Uj idők stb., ami serdülő leányok használhatnak és olvashatnak — szíveskedjenek odaajándékozni leányaink számára. Az adományokat a lelkeszi hivatal címére — V. Koháry-u. 4. sz. alá — kérjük.

Az Unitárius Egyház Kolozsvárott Str. Berde 1. (Berde-u. 1.) szám alatt iratterjesztő irodát nyitott. Aki az unitárius iratok után érdeklődik, a fenti helyen megveheti az unitárius könyveket és füzeteket. Eddig 63 füzet és könyv jelent meg hazai és külföldi íróktól. Megemlítjük itt, hogy az unitárius iratokat rövid időn belül Budapesten is meg lehet szerezni az egyik könyvkereskedésben — ha valami közbe nem jön.

A február 8-án megtartott Unitárius Bálra a helyszínen még a következő felülfizetéseket kaptuk, melyekért ez úton is hálás köszönetet fejez ki a bálbizottság:

Imre Sándor	10 P	Ujvári Lajos	8 P
Dr. Csiki Gábor	25 „	Dr. Hédervári Hugó	20 „
Dr. Vernes István	10 „	Dr. Halász János	20 „
Dr. Kiss Tamás	10 „	Dr. Adorján Ferenc	1 „
Simonyi Sándorné	4 „	Pethő István	10 „
Dr. Papp Béla	20 „	Özv. Péter Györgyné	4 „
Dr. Mikó Ferenc	25 „	Dr. Rédigier Zoltán	15 „
Dr. Mikó Gábor	30 „	Balogh Sándor	10 „
Dr. Mikó Lajos	10 „	Dr. Pákey Lajos	15 „
Róna Lajos	5 „	Bölony József	10 „
Csegezi Árpád	10 „		

A Percelné Kozma Flóra Unitárius Leányegyesület a hónap 2. és 4. negyedik vasárnapján délután fél 4-kor tartja ülését a Tanácsteremben. (V., Koháry-u. 4. l. e.)

Dr. Varga Béla egyházi főjegyző atyánkfia felolvasása Dávid Ferencről külön füzet alakjában is megjelent. Kapható a lelkeszi irodában, V. Koháry-u. 4. szám. Ára 30 fillér.